

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Alueet ja kasvupalvelut -osasto

MUISTIO

LIITE 1

29.12.2022

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSTEN, TYÖ- JA ELINKEINOTOIMISTOJEN SEKÄ KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSEN MAKSULLISISTA SUORITTEISTA VUONNA 2023

1. Johdanto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) 25 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, kehittämis- ja hallintokeskuksen sekä työ- ja elinkeinotoimiston suoritteiden maksullisuudesta ja maksujen suuruudesta on voimassa, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) (jäljempänä myös ”maksuperustelaki”) säädetään. Maksuperustelaisissa säädetään valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuuden ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista sekä maksujen muista perusteista. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksista annetun lain 25 §:n 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (jäljempänä myös ”ELY-keskus”) sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen (jäljempänä myös ”Kehäkeskus”) tuottamien suoritteiden maksullisuudesta ja suoritteiden euromääräisistä arvoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvosto on antanut asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2022 (VNA 1259/2021). Asetus on voimassa vuoden 2022 loppuun.

ELY-keskusten maksupolitiikka

Joulukuussa 2013 ELY-keskusten johtoryhmän hyväksymän ELY-keskusten yhteisen maksupolitiikan mukaisesti ELY-keskusten julkisoikeudellisista suoritteista peritään pääsääntöisesti omakustannusarvoa vastaava hinta. Omakustannusarvoa alempana perittävien maksujen tulee kattaa vähintään 75 prosenttia suoritteen tuotantokustannuksista. Tavoitteena on keskimääräinen 90 prosentin kustannusvastaavuus, kun otetaan huomioon sekä omakustannusarvon mukaisina hinnoitellut suoritteet että omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan hinnoitellut suoritteet.

Hinnoittelun tulee maksupolitiikan mukaan olla läpinäkyvää. Suoritteista peritään pääsääntöisesti kiinteät hinnat. Kiinteää hintaa käytetään silloin, kun yksittäisten suoritteiden tuotantokustannukset eivät oleellisesti poikkea toisistaan. Porrastettua hintaa käytetään silloin, kun yksittäisten suoritteiden tuotantokustannukset poikkeavat toisistaan oleellisesti, mutta suoritekohtaisesti määräytyvän hinnan käyttäminen ei ole perusteltua. Suoritekohtaista hinnoittelua (tuntiperusteinen hinnoittelu) käytetään silloin, kun yksittäisten suoritteiden tuotantokustannukset poikkeavat toisistaan oleellisesti, eivätkä erityiset tai perustellut syyt edellytä kiinteän tai porrastetun hinnan käyttämistä.

Vuonna 2021 maksullisen toiminnan kokonaistuotot (9 077 050 €) kasvoivat lähes miljoona euroa vuoteen 2020 (8 081 853 €) verrattuna. Eniten tuottojen kasvuun vaikutti Pirkanmaan ELY-keskuksen liikennevastuualueen tuottojen nousu lähes 850 000 eurolla edellisvuoteen verrattuna.

Pääosa ELY-keskusten maksullisen toiminnan tuotoista, noin 9,1 milj. euroa, muodostui maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista. Vuonna 2021 maksuperustelain mukaisten liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden tuotot olivat noin 12 000 euroa. Maksuperustelain mukaisista muista suoritteista ja erityislakien perusteella määrättävistä maksuista tai hinnoiteltavista suoritteista ei kuitenkaan laadita kustannusvastaavuuslaskelmia, koska näiden osa-alueiden tuotot jäävät alle 1 milj. euron rajan.

Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot vastuualueittain 2019–2021				
Tuotot vastuualueittain	2019	2020	2021	Muutos % vv. 2020–2021
E-vastuualue, yhteiset, TE-toimisto*	264 458	347 550	411 663	18 %
L-vastuualue	4 243 581	4 439 470	5 260 550	19 %
Y-vastuualue	3 434 954	3 294 833	3 404 837	3 %
Yhteensä	7 942 993	8 081 853	9 077 050	12,3 %

*Sis.Migri-tuloja 218 246 euroa vuonna 2021

ELY-keskusten E-vastuualueiden ja yhteisten toimintayksiköiden tuotot on yhdistetty. ELY-keskusten tuotoista vuosina 2020 ja 2021 suurin osa (55 prosenttia ja 58 prosenttia) on saatu liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen maksuista.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma	2021 varsinainen talousarvio
Julkisoikeudelliset suoritteet				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	7 943	8 082	9 077	8 000
- maksullisen toiminnan muut tuotot	-32	-49	-74	-
Tuotot yhteensä	7 911	8 033	9 004	8 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset				
- erilliskustannukset	5 553	5 614	6 668	6 000
- osuus yhteiskustannuksista	1 733	1 602	2 803	2 000
Kustannukset yhteensä	7 286	7 216	9 471	8 000
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	626	817	-467	0
Kustannusvastaavuus, %	109	111	95	100

Kustannusvastaavuudet vaihtelivat ELY-keskuksittain. Vuonna 2020 julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 111 prosenttia kustannusvastaavuuden vaihdella 0 ja 169 prosentin välillä. Vuonna 2021 kustannusvastaavuus oli 95 % kustannusvastaavuuden vaihdella 0 ja 133 prosentin välillä.

Pienimmät kustannusvastaavuusprosentit olivat Satakunnan ja Pohjanmaan ELY-keskuksissa, joissa on vain E-vastuualue ja maksullinen toiminta on hyvin vähäistä. Suurimmat kustannusvastaavuusprosentit löytyivät Pirkanmaan ja Etelä-Savon ELY-keskuksista.

Edellisvuosina ELY-keskuksissa on nähty korkeita kustannusvastaavuusprosentteja, sillä Kieku-järjestelmän aiheuttamien työaikojen kirjausongelmien vuoksi työaika on jäänyt kirjaamatta maksullisen toiminnan suoritteille. ELY-keskukset tekivät korjaavia toimenpiteitä vuodelle 2021, esihenkilöt muun muassa opastivat asiantuntijoita oikeaan työajankirjaamiseen. Tuntikirjausten oikeellisuuteen kiinnitetyn huomion myötä laskelmat onkin saatu useissa ELY-keskuksissa tuottamaan täsmällisempiä tietoja. Vaikka parannusta on tullut, on ELY-keskuksissa edelleen huomattu puutteita työajan kirjauksissa maksullisille suoritteille, joten ELY-keskuksissa tullaan jatkossakin kiinnittämään huomiota työajan oikeaan kohdentamiseen.

Kustannusvastaavuusprosentit pienenevät kaikissa niissä ELY-keskuksissa, joihin on keskitetty oleskeluluvan osapäätösten käsittely (Migri). Kustannusvastaavuusprosentin muutos edellisvuoteen oli valtakunnan tasolla 16 prosenttiyksikköä (95 % v. 2021 ja 111 % v. 2020), joten kokonaisuutena katsoen valtakunnallinen kustannusvastaavuus laski, mutta oli lähellä sadan prosentin kustannusvastaavuustavoitetta.

ELY-keskusten suoritteiden kustannustason arvioidaan säilyvän pääosin nykyisellä tasollaan myös vuoden 2023 aikana. Vuoden 2023 talousarvioon tuotoiksi on arvioitu 8,7 miljoonaa euroa, mikä on noin 0,2 miljoonaa euroa enemmän kuin kuluvana vuonna. Edellä todetun perusteella ja kun otetaan huomioon lisäksi se, että ELY-keskusten maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet tulisi tuottaa omakustannusarvoon ja osa suoritteista alennettuun omakustannusarvoon, ELY-keskusten julkisoikeudellisissa suoritteissa ei ole yleistä korotusvaraa. Suoritteista saatavat maksut kattavat suoritteiden tuotantokustannukset.

2. Ehdotetun asetuksen sisältö

Ehdotettu asetus vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevaa maksuasetusta (1259/2021). Muutoksia tulisi lähinnä asetuksen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Maksuasetuksen liitteeseen kohtaan ”A Ympäristö- ja luonnonvaratehtävien suoritteet” ehdotettaisiin jätelain (646/2011) mukaisesti kolmea muutosta. Muutokset koskevat jätehuoltorekisteriin tehtäviä merkintöjä. Jätehuoltorekisterimerkintöjen suoritteita olisi tarpeen muuttaa johtuen jätelain muutoksesta (494/2022), jonka asiaa koskevat säännökset tulevat voimaan 1.1.2023.

Lisäksi maksullisiksi suoritteiksi lisättäisiin tarkastukset toimintoihin, joilla on ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa ja maa-aineslain mukainen ottamislupa ja

kyseisten toimintojen määräaikaisraporttien tarkastaminen. Maksun suuruus määritettäisiin 30 % korkeammaksi kuin vain ympäristölupavelvolliseen toimintoon kohdistuvilla suoritteilla.

Lisäksi korotettaisiin ympäristönsuojelulain mukaisen valvonnan suoritteiden tuntihintaa 55 eurosta 58 euroon. ELY-keskusten suoritteiden maksullisuus perustuu ympäristönsuojelulain mukaisen valvonnan suoritteiden osalta tuntikustannukseen, joka on ollut voimassa ainakin vuodesta 2015. Korotus perustuisi ELY-keskusten kustannusten nousuun.

Lisäksi korotettaisiin muita ympäristönsuojelulain mukaisia omakustannushintaan perustuvia suoritteita 10 prosentilla. Korotus perustuisi ELY-keskusten kustannusten nousuun. Kyseisiä maksuja ei ole tarkistettu kertaakaan niiden käyttöönoton jälkeen, minkä vuoksi ne eivät vastaa nykyistä kustannustasoa.

Maksuasetuksen liitteeseen kohtaan ”B Tienpidon suoritteet ja muut liikenteen suoritteet” tehtäisiin muutamia pienehköjä muutoksia, kuten muutoksia liikennemerkkien määrään tilapäisiä liikennemerkkijärjestelyjä koskevissa luvissa. Lisäksi ehdotetaan lisättäväksi uusi maksuluokka muulla tavoilla kuin sähköisen asioinnin kautta saapuvien lupahakemusten käsittelylle. Lisäksi tehtäisiin tekstitarkennuksia yhteisrakentamista koskeviin suoritteisiin sekä laskettaisiin sillan ylittämistä valvottuna kuljetuksena koskevia maksuja. Muutoksia on kuvattu tarkemmin jäljempänä, kun käydään läpi muutosten yksityiskohtaisia perusteluita.

Maksuasetuksen liitteen kohtaa ”C Kalataloustehtävien suoritteet” muutettaisiin poistamalla merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annettuun lakiin (690/2010) perustuvan aluksen lisenssinhaltijan tai aluksen rekisteritilan (kapasiteetti) muutosilmoituksen maksullisuus.

Maksuasetuksen liitteen kohtaan ”D Muut suoritteet” muutettaisiin lain nimike. Maatalouden tukien toimeenpanosta annetun laki (192/2013) kumotaan 1.1.2023 voimaan tulevalla lailla tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta (/). Vastaava muutos tehtäisiin myös maksuasetuksen 3 §:n 1 momentin 7 kohdan a alakohtaan.

Asetuksen voimaantulo ja voimassaoloaika

Voimassa oleva maksuasetus annettiin vuodeksi. Vuoden pituista voimassaoloaikaa asetukselle pidetään tarkoituksenmukaisena siitä syystä, että asetukseen tulee sen laajuudesta johtuen usein päivitystarpeita. Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että asetukset olisi voimassa vuoden 2023 loppuun asti. Tarvittaessa asetukseen voidaan tehdä muutoksia myös sen voimassa ollessa, jos se on tarpeen esimerkiksi uuden lainsäädännön perusteella.

Ehdotetaan, että valtioneuvosto antaa asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2023 seuraavasti:

1 § Soveltamisala

Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa maksuasetusta vastaavasti asetuksen soveltamisalasta. Ehdotettua asetusta sovellettaisiin ELY-keskusten, KEHA-keskuksen sekä TE-toimistojen suoritteisiin, ellei niistä ole toisin säädetty tai määrätty.

2 § Maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet

Pykälä vastaisi voimassa olevaa maksuasetusta. Siinä säädettäisiin maksullisista julkisoikeudellisista suoritteista, joita perittäisiin asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaisesti. Maksutaulukon maksut perustuvat valtion maksuperustelain 6 §:ään. ELY-keskusten julkisoikeudellisista suoritteista peritään lähtökohtaisesti maksuperustelain 6 §:n 1 momentin mukainen suoritteiden tuottamisesta valtiolle aiheutuvan kokonaiskustannuksen (omakustannusarvo) mukainen maksu. Maksuperustelain 6 §:n 2 momentin mukaan suoritteesta voidaan määrätä saman suuruinen maksu silloinkin, kun suoritteiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset poikkeavat toisistaan. Kiinteän maksun suuruutta määrättäessä on otettava huomioon suoritteiden keskimääräinen kokonaiskustannus. ELY-keskusten maksupolitiikan linjausten mukaisesti julkisoikeudellisista suoritteista peritään pääsääntöisesti omakustannusarvoa vastaava maksu, ja maksut ovat pääsääntöisesti kiinteitä. Eräistä ELY-keskusten julkisoikeudellisista suoritteista peritään omakustannusarvoa alempi maksu. Maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaan maksu voidaan määrätä perittäväksi omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen on muun muassa sosiaalisiin tarkoituksiin, oikeudenhoitoon tai ympäristönsuojeluun liittyvä perusteltu syy.

3 § Omakustannusarvoa alemmina perittävät maksut

Pykälä vastaisi voimassa olevaa maksuasetusta. Pykälässä säädettäisiin maksuperustelain 6 §:n 3 momentissa tarkoitetuista omakustannusarvoa alemmina perittävistä suoritteista, joita vastaavia maksuja perittäisiin ELY-keskusten suoritteista. Omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan perittävien suorittemaksujen tulee ELY-keskusten yhteisen maksupolitiikan mukaisesti kattaa 75 prosenttia omakustannusarvosta.

Pykälän 1 kohdan mukaan ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaiset seuraavat suoritteet hinnoitellaan omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan. Ympäristönsuojeluun liittyvästä perustellusta syystä omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan peritään seuraavat suorittemaksut: a) melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta tehtävän ilmoituksen käsittely; b) poikkeuksellisesta tilanteesta tehtävän ilmoituksen käsittely; c) pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittely ja valvontatoimet, ilmoituksen perusteella tehdyn päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Ympäristönsuojelulain 205 §:ssä säädetään ympäristönsuojelulain mukaisista maksuista. Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan valtion valvontaviranomainen voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi.

Ympäristönsuojelulain 136 §:n 1 momentin mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi

voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle, jos puhdistaminen ei 4 luvun nojalla edellytä ympäristölupaa. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista. Ympäristönsuojelulain 136 §:n 2 momentin mukaan valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Päätöksessä on annettava tarvittavat määräykset pilaantuneen alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä sekä tarkkailusta. Pilaantuneen alueen puhdistamisen on katettava toimet, jotka ovat tarpeen pilaavien aineiden poistamiseksi, vähentämiseksi, leviämisen estämiseksi tai hallitsemiseksi. Päätös annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on tiedotettava noudattaen, mitä ympäristölupapäätöksen tiedoksiannosta ja lupapäätöksestä tiedottamisesta säädetään ympäristönsuojelulain 85 §:ssä. Ympäristönsuojelulain 136 §:n 3 momentin mukaan ilmoituksesta ja sen johdosta tehtävästä päätöksestä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös pilaantuneen maa-aineksen käsittelystä ja eristämisestä, puhdistamisen teknisistä vaatimuksista sekä tarkkailusta ja valvonnasta.

Lisäksi omakustannusarvoa alemman arvon mukaan hinnoiteltaisiin kohdan d) mukaan ympäristöluvassa asetettujen velvoitteiden tarkkailusuunnitelman ja sen muutoksen hyväksyminen; e) ympäristönsuojelulain 205 §:ssä tarkoitetut suoritteet, jos toiminnan harjoittaja on ympäristönsuojelulain 206 §:n 2 momentissa tarkoitettu mikroyritys tai luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa; sekä f) tiedon merkitseminen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään.

Pykälän 2 kohdan mukaan muut kuin tutkimus- ja opetustarkoitukseen luonnonsuojelun edistämiseksi luonnonsuojelulain nojalla tehtävät poikkeukset luonnonsuojeluohjelman toimenpiderajoituksesta, poikkeukset luontotyypin muuttamiskiellosta, poikkeukset erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan hävittämisen- ja heikentämiskiellosta, poikkeukset eliölajien rauhoittamissäännöksistä, luvat rauhoitetun lajin maahantuontiin, maastavientiin, myymiseen, vaihtamiseen tai myytäväksi tai vaihdettavaksi tarjoamiseen samoin kuin muu luonnonsuojelulain nojalla myönnettävä lupa olisivat maksullisia omakustannusarvoa alemmaksi lasketun hinnan mukaan. Sen sijaan luonnonsuojelulain nojalla tutkimus- ja opetustarkoituksiin luonnonsuojelun edistämiseksi tehtävät päätökset ovat maksuttomia riippumatta siitä, mikä päätös (lupa, poikkeus) on kyseessä.

Pykälän 3 kohdan mukaan omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan perittäisiin a) jätelaissa (646/2011) tarkoitetut päätökset jätehuoltorekisteriin ja tuottajarekisteriin hyväksymisestä sekä merkintä vastavuoroisesta tunnustamisesta. Tällä tarkoitetaan 96, 97, 103 ja 106 §:n mukaisia päätöksiä jätehuoltorekisteriin ja tuottajarekisteriin hyväksymisestä ja näiden päätösten muuttamisesta sekä 95 a §:n mukaista merkintää vastavuoroisesta tunnustamisesta; b) tuottajavastuista jätehuoltoa koskevien seurantatietojen käsittely ja c) jätelain 144 §:ssä tarkoitetut valvontasuoritteet, jos toiminnan harjoittaja on ympäristönsuojelulain 206 §:ssä tarkoitettu mikroyritys tai luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa. Omakustannusarvoa alemman valvonnan toimenpiteiden hinnoittelu olisi yhtenäinen ympäristönsuojelulain ja jätelain osalta.

Pykälän 4 kohdan mukaan omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan perittäisiin liitetaulukon mukainen maksu ympäristönsuojelullisista syistä seuraavista muista ympäristösuoritteista: a) vesilain (587/2011) mukaiseen lupaan liittyvän tarkkailusuunnitelman tai sen muutoksen hyväksyminen; b) patoturvallisuuslain (494/2009) mukainen padon luokittelupäätös sekä vahingonvaaraselvityksen ja turvallisuustarkkailuohjelman hyväksyminen, jollei padon omistajana ole valtio; c) maastoliikennelain (1710/1995) 8 §:ssä tarkoitettu kielteinen päätös koskien alueellista kieltoa ja rajoitusta; d) rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) 10 a §:n mukainen poikkeamista koskeva päätös.

Kohdan 5 mukaan seuraavista liikennesuoritteista peritään omakustannusarvoa alempi hinta; a) Lupa suorittaa tiealueella muita kuin viestintä- ja sähköjohtojen, maakaasu- ja kaukolämpöputkien tai vesi- ja viemärijohtojen sijoittamiseen liittyviä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä tarkoitettuja töitä on suoriteryhmä, joissa valtaosa hallinnon asiakkaista on luonnollisia henkilöitä vailla taloudelliseen toimintaan liittyvää tarkoitusta. Tiealueella tapahtuvien töiden tekemiseen tarvittavasta luvasta perittäisiin omakustannusarvon mukainen suoritemaksu silloin, kun lupa koskisi maakaasu- ja kaukolämpöputkien tai vesi- ja viemärijohtojen sijoittamista tiealueelle, koska johtoja ja putkia koskevat luvat ovat poikkeuksetta taloudellisen toiminnan harjoittamista varten myönnettyjä, eikä omakustannusarvoa alempana perittävälle maksulle ole valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 3 momentissa säädettyä perusteltua syytä.

Omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan perittäisiin lisäksi luvat tiealueella tapahtuvien töiden tekemiseen sekä b) lupa asettaa maantielle pysyväisluontoinen liikenteen ohjauslaite; c) liittymälupa; ja d) kielteinen lupapäätös liikennettä koskevassa asiassa. Tämän mukaan omakustannusarvoa alempana voidaan periä kielteinen lupapäätös tienpitoa koskevassa asiassa. Tienpidon suoritteiden joukossa on merkittävässä määrin luonnollisten henkilöiden hakemia suoritteita, jotka eivät liity taloudelliseen toimintaan.

Omakustannusarvoa alempi maksu on ollut käytössä useamman kymmenen vuoden ajan ja se on historiatietojen perusteella perustunut sekä sosiaalisiin sekä liikenneturvallisuussyihin. Tienpitäjän intressi on varmistaa liikenneturvallisuus ja tienpidon toimivuus sekä huolehtia tieomaisuuden säilymisestä. On tärkeä, että tiealueella toimitaan asianmukaisesti ja haetaan luvanvaraisiin töihin luvat, joissa asiakas saa reunaehdot ja ohjeet toimintaansa. Jos lupien hinnat ovat erityisesti yksityishenkilöille kohtuuttomiksi koettuja, em. toimia tehdään ilman lupia, mistä aiheutuu liikenneturvallisuusongelmia ja haittaa teiden kunnossapidolle. Esimerkiksi palvelukohdeopasteiden osalta on nähty tärkeäksi kannustaa pienyrittäjiä hankkimaan viralliset liikennemerkit toiminnan opastamiseksi epävirallisten ilmoitusten sijaan. Yksistään merkkien hankkimisesta ja pysyttämisestä aiheutuvat kulut ovat usein toiminnan harjoittajille huomattavat.

Maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaan maksu voidaan määrätä perittäväksi yleisesti suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen terveyden- ja sairaanhoitoon, muihin sosiaalisiin tarkoituksiin, oikeudenhoitoon, ympäristönsuojeluun, koulutustoimintaan tai yleiseen kulttuuritoimintaan liittyvistä tai näi-

hin verrattavista syistä on perusteltua syytä. Liikenneturvallisuus on katsottu näihin verrattavaksi syyksi. Tätä tukee myös maksutaulukossa kyseisellä perusteella maksuttomaksi määrätty liittymän vähäinen siirto liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Kohdan 6 mukaan seuraavista kalastuslain (379/2015) mukaisista suoritteista perittäisiin maksu omakustannusarvoa alemman hinnan mukaan: kalastuslain 53 §:n nojalla tehty kalastuksen rajoittamista koskeva päätös; b) kalastuslain 54 §:ssä tarkoitettu päätös yleiskalastusoikeuksien rajoittamisesta; c) kalastuslain 57 §:ssä tarkoitettu päätös pyyntimittojen poikkeamista koskevassa asiassa; d) kalastuslain 67 §:ssä tarkoitettu päätös kalaväylän määräämistä koskevassa asiassa; e) kalastuslain 71 §:ssä tarkoitettu päätös kalastuksen kieltämisestä padon läheisyydessä.

Kohdan 7 alakohdan a mukaan tehokkaan muutoksenhakumahdollisuuden varmistamiseksi (oikeudenhoidosta johtuva perusteltu syy) Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (/) 51 §:ssä tarkoitettu päätös ja riistavahinkolain (105/2009) 33 ja 41 §:ssä tarkoitettu kunnan maaseutuelinkeinoveranomaisen päätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta päätöksestä peritään omakustannusarvoa alempi maksu. Myös oikaisuvaatimuksesta tehdystä tutkimatta jättämisestä koskevasta päätöksestä peritään omakustannusarvoa alempi asetuksen liitteenä olevan suoritemaksutaulukon mukainen maksu. Jos päätöstä muutetaan oikaisua vaativan eduksi, maksua ei peritä lainkaan.

Kohdan 7 alakohdan b mukaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetussa laissa (986/2011) tarkoitettu ennakkotiedon antamisesta perittäisiin omakustannusarvoa alempi maksu. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 97 §:n 2 momentin mukaan ELY-keskus voi antaa tuen saajalle pyynnöstä sitovan ennakkotiedon siitä, aiheuttaako suunniteltu toimenpide tuen maksamisen keskeyttäminen, takaisinperinnän tai valtionlainan määräämisen irtisanottavaksi. Ennakkotiedon antamisen omakustannushintaa alempi maksu perustuisi niin ikään oikeusturvan varmistamiseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valtion maksuperustelain 8 §:n nojalla niistä suoritteista, joiden mukaan 1 momentissa mainituista suoritteista perittäisiin maksu omakustannusarvoa alempana. Maksuperustelain 8 §:n 3 momentin mukaan asetuksella säädetään myös 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuista kiinteistä maksuista sekä mistä päätöksestä, millä 6 §:n 3 tai 4 momentissa sanotulla perusteella ja miten maksun suuruus voidaan määrätä päätöksen omakustannusarvosta poiketen. Edelleen mainitussa momentissa säädettäisiin, että 1 momentin 1–4 ja 6 kohdissa tarkoitettujen suoritteiden osalta maksut peritään omakustannusarvoa alempana ympäristönsuojelullisesta syystä, 5 kohdassa tarkoitettujen suoritteiden osalta muusta perustellusta syystä ja 7 kohdassa tarkoitettujen suoritteiden osalta oikeudenhoitoon liittyvästä syystä. Perusteet ovat samat kuin edellisenkin maksuasetuksen aikana.

4 § Muut suoritteet

Maksuasetuksen 4 §:ssä (muut suoritteet) säädettäisiin suoritteista, jotka hinnoitellaan liiketaloudellisesti. Liiketaloudellisesti hinnoiteltavia ovat lähtökohtaisesti ELY-kes-

kusten, TE-toimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen suoritteet, joiden tuottamista ei voida pitää niiden lakisääteisenä tehtävänä tai jota varten niille ei ole valtion talousarvioissa budjetoitu varoja. Jos ELY-keskus, kehittämis- ja hallintokeskus tai TE-toimisto tuottaa liiketaloudellisia suoritteita muutoin kuin säädösperusteisesti toiselle valtionhallinnon virastolle, suoritteiden tuottamisesta veloitetaan pääsääntöisesti suoritteiden tuottamisesta aiheutuneet kustannukset (omakustannusarvon mukainen hinta).

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan liiketaloudellisesti toimeksiantoon perustuvat lausunnot ja palvelut valtionhallinnon ulkopuolisille, jotka eivät välittömästi tue hallinnon maksutonta toimintaa. Tällaisia ovat esimerkiksi liikeyritysten pyytämät asiantuntijalausunnot tai suunnittelutyö, jota ei tehdä julkisoikeudellisen suoritteiden tuottamiseksi. Momentin 2 kohdan mukaan liiketaloudellisesti hinnoiteltavaa olisi asiakirjojen kopiointi, muu jäljentäminen ja lähettäminen, lukuun ottamatta 3 momentissa tarkoitettuja kopioita ja tulosteita. Momentin 3 kohdan mukaan ELY-keskusten, TE-toimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen toimitilojen käyttö olisi valtionhallinnon ulkopuolisille maksullista ja hinnoiteltaisiin käyttöön liittyvine kuluineen (siivous, toimistopalvelut) liiketaloudellisin perustein. Momentin 4–7 kohtien mukaan kirjasto- ja tietopalvelut, julkaisut, tallenteet ja muut vastaavat tavarat ja teoskappaleet sekä hallinnossa tuotettujen menetelmien, tietojärjestelmien ja vastaavien myynti ja käyttöoikeuksien ja muiden oikeuksien luovuttaminen sekä käyttö- ja tukipalvelut hinnoiteltaisiin niin ikään liiketaloudellisin perustein. Tämä luettelo ei olisi tyhjentävä. Kohdan 8 mukaan myös muut vastaavat suoritteet hinnoiteltaisiin liiketaloudellisin perustein. Yhteistä näille suoritteille on se, että niiden tuottaminen ei kuulu ELY-keskusten, kehittämis- ja hallintokeskuksen tai TE-toimiston lakisääteisiin tehtäviin tai ne eivät välittömästi liity näiden virastojen lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Pykälän 2 momentin mukaan tietojen ja julkaisujen kansainvälisestä luovutuksesta sekä tietojen kansallisesta luovutuksesta tutkimus- tai opetustarkoituksiin ei peritä maksua, jos maksuttomuus perustuu vastavuoroisuuteen tai yleiseen kansainväliseen tai kansalliseen käytäntöön ja käyttö on keskuksen määrittelemien käyttöehtojen mukaista.

Pykälän 3 momentin mukaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 34 §:n 2 momentissa tarkoitettusta tiedon esille hakemisesta sekä saman lain 34 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kopioiden ja tulosteiden antamisesta perittävistä maksuista päättää kehittämis- ja hallintokeskus ottaen huomioon, mitä mainitussa 34 §:ssä säädetään. Tiedon hakeminen on maksullista silloin, kun on pyydetty asiakirjaa, joka ei julkisuuslain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ole yksilöitävissä ja löydettävissä viranomaisen tämän lain mukaisesti pitämästä asiakirjarekisteristä siinä käytettävän asiakirjaluokittelun eikä asiakirjan tunnusteen avulla taikka sähköisesti ylläpidetystä rekisteristä sen hakutoimintojen avulla. Kehittämis- ja hallintokeskus ottaa maksuista päättäessään huomioon, mitä julkisuuslain 34 §:ssä säädetään.

5 § Eräitä julkisoikeudellisen maksun perintää koskevia säännöksiä

Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa maksuasetusta vastaavasti eräistä julkisoikeudellisen maksun perintää koskevista säännöksistä. Pykälän 1 momentin mukaan peruutetusta tai täydentämättä jätetystä hakemuksesta perittäisiin tehtyä työmäärää vastaava osuus maksutaulukon mukaisesta maksusta.

Pykälän 2 momentin mukaan myönteisestä ja kielteisestä päätöksestä perittäisiin saman suuruinen maksu, jollei liitteenä olevassa maksutaulukossa toisin säädettäisi.

Pykälän 3 momentin mukaan tuomioistuimen muutoksenhaun johdosta uudelleen käsiteltäväksi palauttaman asian käsittelymaksusta vähennettäisiin, mitä samassa asiassa aikaisemmin annetusta päätöksestä on peritty.

Maksutaulukkoon esitetyt muutokset

Maksuasetuksen liitteenä olevaan maksutaulukkoon esitettäisiin joitakin muutoksia voimassa olevaan maksuasetukseen ja -taulukkoon verrattuna.

Taulukkoon tehtäisiin lisäksi muutamia teknisiä korjauksia ja informatiivisia täsmennyksiä.

Kohta A Ympäristö- ja luonnonvaratehtävien suoritteet

Jätehuoltorekisteröintiä koskeviin suoritteisiin ehdotetaan kahta uutta hintaa, minkä lisäksi muutettaisiin jätehuoltorekisteriotteesta veloittavaa hintaa.

Jätelain mukaan toiminnanharjoittajan, joka harjoittaa jätteen ammattimaista kuljettamista tai toimii jätteen välittäjänä, on haettava toiminnalle hyväksyntää. Hyväksyntää haetaan siltä ELY-keskukselta, jonka alueella toimintaa pääasiassa harjoitetaan. ELY-keskus hyväksyy toiminnanharjoittajan jätehuoltorekisteriin, jos hyväksymisen edellytykset täyttyvät. Jätehuoltorekisteriin tehtävästä merkinnästä annetaan toiminnanharjoittajalle jätehuoltorekisteriote, joka on pidettävä kuljetuksessa mukana. Velvollisuus rekisteröidä jätteen kuljettajat perustuu EU-säätelyyn (jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, ns. jätedirektiivi) ja se koskee kuljettajien lisäksi myös toimimista jätteen välittäjänä.

Jätelakia muutettiin aiemmin tänä vuonna. Lakimuutos 494/2022 hyväksyttiin 22.6.2022. Laissa muutettiin jätteen kuljettajien ja jätteen välittäjien hyväksymisen edellytyksiä (95 §) ja velvoite rekisteröityä laajennettiin jätteen kuljettajiin ja jätteen välittäjiin, joiden kotipaikka on Suomen ulkopuolella ja joiden toiminta ulottuu Suomeen (94 §). Ulkomaisten jätteen kuljettajien ja välittäjien hyväksyminen hoidetaan keskitetysti Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa (94 §).

Sellainen jätteen kuljettaja, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, ja joka on merkitty kotimaansa jätehuoltorekisteriä vastaavaan rekisteriin, voi hakea rekisteröitymistä jätelain 94 §:n sijaan niin sanotun vastavuoroisuuden perusteella (95 a §). Jätteen kuljettaja merkitään rekisteriin vastavuoroisuuden perusteella, jos kuljettaja osoittaa todistuksella merkinnän sijaintimaansa rekisteriin. Vastavuoroista tunnustamista koskeva merkintä ei ole hallintopäätös eikä siinä arvioida toiminnanharjoittamisen edellytyksiä. Merkintä vastavuoroista tunnustamisesta tulisi lisätä maksuasetukseen.

Jätelain muutoksen siirtymäsäännösten mukaan sellaisen kotimaisen toiminnanharjoittajan, jonka toiminta on hyväksytty jätehuoltorekisteriin 1.1.2023, on tehtävä uusi hakemus toiminnan hyväksymiseksi 31.12.2025 mennessä tai viimeistään silloin, kun jätelain 98 §:n mukainen jätehuoltorekisteriote on tarkistettava. Voimassa olevan maksuasetuksen mukaan uudesta hyväksynnästä veloitetaan 590 euroa. Päätöksen muutoksesta veloitetaan 300 euroa. Rekisteriin jo hyväksytyjen toiminnanharjoittajien osalta uusi päätös vastaisi enemmän päätöksen muutosta kuin uutta päätöstä ja maksuasetukseen olisi tarpeen lisätä tätä koskeva suoritemaksu.

Jätelain jätehuoltorekisteriä koskevat muutokset tulevat voimaan 1.1.2023, mistä alkaen ELY-keskuksissa aletaan tehdä uusia hyväksymispäätöksiä ja merkitä ulkomaisia jätteen kuljettajia rekisteriin vastavuoroisuuden perusteella. ELY-keskusten suoritteisiin ehdotettavat muutokset olisi tästä syystä tarpeen saada voimaan 1.1.2023 mennessä.

Kokonaan uusi maksullinen suorite olisi jätelain 95 a §:n nojalla vastavuoroisesta tunnustamisesta tehtävä merkintä, joka annetaan ETA-alueen jätteen kuljettajalle hakeemuksesta. Suoritteen hinnaksi ehdotetaan 220 euroa. Hinta olisi vastaava kuin mitä veloitetaan ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkitsemisestä. Hinta olisi jonkin verran matalampi kuin mitä kotimaisilta toiminnanharjoittajilta veloitetaan uudesta päätöksestä tai päätöksen muutoksesta. Vastavuoroisessa tunnustamisessa ei selvitetä toiminnan harjoittamisen edellytyksiä. Merkintä tehdään, jos toimija osoittaa todistuksella, että hänet on merkitty sijaintivaltionsa jätehuoltorekisteriä vastaavaan rekisteriin ja jos toimija toimittaa muut jäteasetuksessa vaaditut tiedot. Päätöstä matalampi hinta olisi perusteltu, koska rekisteriin merkitsemiseen ei liity toiminnanharjoittamisen edellytysten selvittämistä. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen on kuitenkin todettava todistuksen aitous sekä toimitettava toiminnanharjoittajalle tehdystä merkinnästä englannin kielillä tieto ja toimitettava muut tarvittavat tiedot ja ohjeet jätteen kuljettamisesta Suomessa. Lisäksi Kaakkois-Suomen ELY-keskus laatii toiminnanharjoittajalle englanninkielisen jätehuoltorekisteriotteen. Hinnassa on otettu myös huomioon, että ulkomainen toimija on jo hyväksytty oman maansa rekisteriin ja oletettavasti maksanut sijaintimaassaan rekisteröitymismaksun, minkä lisäksi sille tulee kuluja todistuksen pyytämisestä maansa viranomaiselta ja todistuksen käännettämisestä. Ehdotetun 220 euron arvioidaan myös olevan kohtuullinen eri ETA-maista tuleville hakijoille ottaen myös huomioon, että joissakin lähialueen valtioissa hintataso on Suomea matalampi. On myös tärkeää, että hinta ei muodostaisi estettä hakea rekisteröitymistä Suomesta.

Sellaisilta ulkomaisilta toiminnanharjoittajilta, jotka hakevat hyväksymistä jätehuoltorekisteriin jätelain 94 §:n nojalla, veloitettaisiin hyväksymispäätöksestä normaali 590 euron hinta.

Uutta suoritehintaa ehdotetaan päätökselle, joka annetaan sellaiselle kotimaiselle jätteen kuljettajalle tai jätteen välittäjälle, joka on hyväksyttynä jätehuoltorekisteriin 1.1.2023, ja joka hakee uutta hyväksyntää jätelain muutoksen siirtymäsäännösten nojalla vuoden 2025 loppuun mennessä. Uuden päätöksen hinta olisi ehdotuksen mukaan 300 euroa, mikä vastaisi muutetun päätöksen hintaa. Rekisteriin jo merkittyjen toiminnanharjoittajien osalta uuden päätöksen tekeminen olisi arviolta nopeampaa kuin kokonaan uuden hakijan hyväksyminen. 300 euron suoritehintaa ei koskisi sellaisia yrityksiä, jotka on merkitty jätehuoltorekisteriin kotimaisen yrityksen alihankkijaksi.

Rekisteriin jo merkittyjen toiminnanharjoittajien osalta ELY-keskuksen on muun muassa tarkistettava, onko toiminnanharjoittajalla voimassa oleva liikennelupa tai jos toiminta ei edellytä liikennelupaa, toiminnanharjoittajan luotettavuus on arvioitava. Jätelain muutoksen esitöissä (HE 46/2022 vp) arvioitiin, että pääosalla toimijoista on liikennelupa, jonka voimassaolo tarkistetaan Liikenne- ja viestintäviraston rekisteristä. Muiden hakijoiden osalta selvitetään luotettavuus jätelain 95 §:ssä säädetyn mukaisesti. Luotettavuuden selvittäminen on jonkin verran työläämpää kuin liikenneluvan tarkistaminen. Lisäksi ELY-keskusten on hakemuksen käsittelyn yhteydessä vapautettava taloudellinen vakuus, jos toiminnanharjoittajalta on sellaista aikaisemmin vaadittu. Hyväksymisestä annetaan uusi päätös ja uusi jätehuoltorekisteriote. Ehdotettu 300 euroa kattaisi hakemuksen käsittelyyn ja päätöksen antamiseen menevän työajan.

Kolmas muutos koskisi jätehuoltorekisteriotetta, joka annetaan muutoin kuin rekisteröinnistä tehdyn päätöksen yhteydessä. Otteesta veloitetaan nykyisin 55 euroa. Hinnan on tarkoitus vastata yhden tunnin työmäärää ELY-keskuksessa. Hinta on pysynyt usean vuoden ajan samana ja siihen ehdotettaisiin tarkistusta 70 euroon. Hinta olisi yhdenmukainen muun muassa tuottajarekisteristä annettavan otteen hinnan kanssa ja sataman jätehuoltosuunnitelmia koskevan tuntihinnan kanssa. Otteen hinnan tarkistaminen olisi tarpeen myös siitä syystä, että otteen tarkistamiseen menee useimmiten aikaa yli tunnin. Otteen päivittämiseksi ELY-keskus seuraa jätelain 98 §:ssä säädetyn mukaisesti toiminnanharjoittajien otteiden voimassaoloa, lähettää aiemmin annetun otteen toiminnanharjoittajalle tarkistettavaksi ja saatuaan tarvittavat muuttuneet tiedot, laatii toiminnanharjoittajalle uuden otteen. Minimityöaika tälle työlle on yksi tunti.

Lisäksi maksullisiin valvontasuoritteisiin ehdotetaan muutoksia. Maksullisiksi suoritteiksi lisättäisiin tarkastukset toimintoihin, joilla on ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa ja maa-aineslain mukainen ottamislupa sekä kyseisten toimintojen määräaikaisraporttien tarkastaminen. Maksun suuruus ehdotetaan määritettävän 30 % korkeammaksi kuin vain ympäristölupavelvolliseen toimintoon kohdistuvilla suoritteilla.

Muutos on perusteltu, koska edellä mainituilla toiminnoilla ovat luvat niin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi kuin ympäristön muuttamiseksi maa-aineksia ottamalla. Ympäristöluvan valvontasuoritteet ovat määrätty maksullisiksi voimassa olevassa asetuksessa, mutta siinä ei käsitellä maa-aineslain (MAL) mukaisten kohteiden valvontaa. MAL 23 §:n 3 momentin mukaan lupahakemuksen tarkastamisesta ja yhteisen luvan valvonnasta aiheutuvien kustannusten perimiseen sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:ssä säädetään rakennustyön valvonnasta kunnille suoritettavasta maksusta, kun edellä 4 a §:ssä tarkoitettun lupa-asian ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, Kun 4 a §:n mukaisen lupa-asian ratkaisee aluehallintovirasto, lupahakemuksen tarkastamisesta ja valvonnasta aiheutuvien kustannusten perimiseen sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Kokonaistyöaika on arviolta noin 30 prosenttia suurempi kohteissa, joilla on kumpikin edellä mainittu lupa verrattuna tilanteeseen, jossa toiminnalla on vain yksi lupa. Omakustannusperiaatteen mukaisesti olemassa olevia ELY-keskusten valvontamaksuja voitaisiin korottaa enintään 30 prosentilla.

Ympäristönsuojelulain mukaisen valvonnan suoritteiden tuntihintaa korotettaisiin 55 eurosta 58 euroon. ELY-keskusten suoritteiden maksullisuus perustuu ympäristönsuojelulain mukaisen valvonnan suoritteiden osalta tuntikustannukseen, joka on ollut voimassa ainakin vuodesta 2015. Korotus perustuisi ELY-keskusten kustannusten nousuun. Tuntihinta on laskettu ympäristölupavalvonnan asiantuntijatyön tehtäväkohtaisen palkanosan ja vaativuustason keskiarvon perusteella. Omakustannushinnassa on huomioitu tuntipalkan lisäksi välilliset työvoimakustannukset, välillisen työn (esimerkiksi tukitehtävät ja hallinto) kustannukset sekä yleiskustannukset (esimerkiksi toimitilat ja laitteet). Keha-keskuksen oman toiminnan ja Keha-keskuksen maksamat ELY-keskusten yhteiset kustannukset on huomioitu kustannuslaskennassa vyörytysten kautta.

Ympäristönsuojelulain mukaisia omakustannushintaan perustuvia kiinteähintaisia suoritteita korotettaisiin 10 prosentilla. Korotus perustuisi ELY-keskusten kustannusten nousuun. Kyseisiä maksuja ei ole tarkistettu kertaakaan niiden käyttöönoton jälkeen. Kyseisestä suoriteryhmästä tehdyn kustannusvastaavuuslaskelman mukaan tulot eivät nykyhinnoilla kata suoritteiden tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Kohta B Tienpidon suoritteet ja muut liikenteen suoritteet

Asetuksen maksuliitteen kohtaa *Lupa tilapäiseen liikennemerkkijärjestelyyn* muutettaisiin liikennemerkkien määrien osalta seuraavasti: 1–6 kpl liikennemerkkejä muutettaisiin muotoon 1–10 kpl liikennemerkkejä, 7–20 kpl liikennemerkkejä muutettaisiin muotoon 11–25 kpl liikennemerkkejä sekä yli 20 kpl liikennemerkkejä muutettaisiin muotoon yli 25 kpl liikennemerkkejä. Muutoksilla halutaan mahdollistaa, että useampi pienempi liikennemerkkeihin liittyvä tapahtuma menisi pienemmällä lupamaksulla. Nopeusrajoituksen palauttavat merkit lasketaan mukaan merkkimäärään, jolloin nykyisin hyvin pienellekin tapahtumalle (joka on ELY-keskuksen lupa-asiantuntijalle nopea valmistella) tulee usein 200 euron lupamaksu. Tämä ei ole perusteltua kustannusvastaavuuden näkökulmasta. Tällöin myös muita merkkimäärärajoja tulee nostaa.

Maksutaulukon kohtaan B lisättäisiin uusi maksuluokka lupahakemuksen käsittelymaksusta. Käsittelymaksu perittäisiin silloin, kun lupahakemus on saapunut muuta reittiä kuin sähköisen asioinnin kautta. Käsittelymaksun suuruus olisi puolet lupamaksusta, kuitenkin enintään 50 €. Käsittelymaksu ei kuitenkaan koskisi lupamaksuja kohdassa *Erikoiskuljetukset ajoneuvoille tiellä yleisesti sallittujen massa-arvojen rajoissa tai ylityessä*, koska ulkomaalaisilla asiakkailla ei ole pääsyä sähköiseen asiointijärjestelmään. Luvan voimassaoloajan jatkamista koskeva hakemus tulisi rajata käsittelymaksun ulkopuolelle, koska ELY-keskus ohjeistaa asiakkaitaan hakemaan jatkoaikaa päätöksille nimenomaan sähköpostilla. Tällöin ei olisi asiakkaan kannalta oikein periä käsittelymaksua, kun ohjeistuksena on sähköpostin käyttö. Tällä maksulla ohjattaisiin asiakkaita käyttämään sähköistä asiointia. Mikäli hakemus saapuu muuta reittiä, käsittelyyn menevä aika on suurempi, jolloin tämä lisämaksu olisi perusteltu. Vastaava käsittelyyn liittyvä lisämaksu on käytössä useilla muillakin viranomaisilla (esim. kunnat, Poliisi, Liikenne- ja viestintävirasto).

Yhteisrakentamista koskevaan liitteen luettelokohtaan tehtäisiin tekstitarkennus. Luettelokohtaan *Muu kuin kahdessa edellisessä kohdassa tarkoitettu työ* jälkeen lisättäisiin

kohta, jonka mukaan lupamaksua ei peritä, jos viestintä-, sähkö-, maakaasu-, kaukolämpö- tai vesihuoltohankkeeseen tarvittava työlupa liittyy Väyläviraston tai ELY-keskuksen tiehankkeeseen ja kaapeli siirretään hankkeen vuoksi. Ehdotettu lisäys vastaa nykyisin käytössä olevaa toimintamallia.

Sillan ylittämistä valvottuna kuljetuksena koskevia maksuja ehdotetaan laskettavan. Lupamaksun lisäksi perittävää maksua sillan ylittämisestä valvottuna kuljetuksena muutettaisiin 375 eurosta 200 euroon. Käsittelymaksua lupapäätöksestä, jos sillan ylittäminen valvottuna kuljetuksena on jäänyt käyttämättä, muutettaisiin 188 eurosta 50 euroon. Toiminnon hinnoittelua voidaan tarkastaa alaspäin, koska sillan ylitykseen liittyvät toimenpiteet muuttuvat osittain digitaalisempaan suuntaan.

Kohta C Kalataloustehtävien suoritteet

Ehdotetaan muutettavan otsikon *Merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) 5 §:ssä tarkoitetut* luettelokohtaa. Luettelokohtaa *Aluksen lisenssinhaltijan tai aluksen rekisteritilan (kapasiteetti) muutos (uusi kalastuslissenssi) (Rekisteristä poistaminen)* muutettaisiin siten, että aluksen rekisteritilan (kapasiteetti) muutos olisi jatkossa maksuton. Muutos olisi perusteltu, koska pienten alusten osalta pidetään epätodennäköisenä, että kalastaja ilmoittaisi kapasiteetin muutoksesta ELY-keskukselle. Lisäksi tällaiset muutokset samoin kuin poistot vaativat vähemmän työtä kuin uudet rekisteröinnit ja lissenssit. Rekisteristä poistot ja muutokset vaativat merkittävästi vähemmän työtä verrattuna alusten rekisteröintiin. Koska Suomella on EU-lainsäädäntöön perustuva velvoite pitää kalastusalusrekisteriä ajantasaisesti, tulee välttää sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat rekisterin ajantasaisuuden. Rekisteritietojen muutoksen maksullisuuden voidaan katsoa vaarantavan rekisterin ajantasaisuuden.

Kohta D Muut suoritteet

Maatalouden tukien toimeenpanosta annetun laki (192/2013) kumotaan 1.1.2023 voimaan tulevalla lailla tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta (/). Maksuasetuksen liitteessä mainitaan maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) 51 §:ssä tarkoitettu päätös kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen päätöksestä tehdystä oikaisuvaatimuksesta. Muutettaisiin mainittuun kohtaan uuden lain nimike. Vastaava muutos tehtäisiin myös maksuasetuksen 3 §:n 1 momentin 7 kohdan a alakohtaan.

Voimaantulo

Asetus tulisi voimaan 1.1.2023 ja olisi voimassa 31.12.2023 asti.

3 Valmistelu ja lausuntopalaute

Asetusehdotus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä ELY-keskuksia ohjaavien ja säädösmuutoksista vastanneiden ministeriöiden kanssa, joiden hallinnonalan maksullista toimintaa on ELY-keskuksissa (liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, ympäristöministeriö) sekä Pirkanmaan ELY-keskuksen ja ELY-keskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen kanssa.

Ehdotuksesta on pyydetty lausunnot ELY-keskuksia ohjaavilta ministeriöiltä (LVM, YM, MMM, OKM), valtiovarainministeriöltä, Ruokavirastolta, Väylävirastolta, ELY-keskuksilta, TE-toimistoilta sekä KEHA-keskukselta. Lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, Pirkanmaan ELY-keskus sekä Varsinais-Suomen ELY-keskus. Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Väylävirasto ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa.

Valtiovarainministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että maksuasetuksessa lukuisassa joukossa suoritteita perittäisiin omakustannusarvoa alempi hinta. Maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaan maksu voidaan periä omakustannusarvoa alempana, jos siihen on mm. sosiaalisiiin tarkoituksiin, oikeudenhoitoon tai ympäristönsuojeluun liittyvä syy. Valtionvarainministeriön mukaan maksuasetuksen 3 §:n kohdan 5 mukaisien liikennesuoritteista perittävien alempien maksujen perustelu on puutteellinen.

Lisäksi lausunnossa kiinnitettiin huomiota kalataloustehtävien suoritteisiin ehdotettuun muutokseen, jonka mukaan merellä toimivien kalastus- ja meriviljelyalusten rekisteröintimaksuja muutettaisiin siten, että jatkossa aluksen rekisteritilan (kapasiteetti) muutos olisi maksuton. Valtionvarainministeriön näkemyksen mukaan muutoksen perustelu on puutteellinen. Lisäksi suoritteen maksuttomuus tulisi mainita maksutaulukossa sen sijaan, että kyseinen suorite jätetään maksutaulukosta pois.

Valtionvarainministeriö totesi, että vaikka kokonaisuutena maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus on hyvällä mallilla, eri suoritteiden ja suoriteryhmiä osalta ei pystytä arvioimaan maksuperustelain 6 §:n edellyttämän omakustannearvoisen hinnoittelun toteutumista, sillä lausuntopyyntöön ei sisällynyt selvityksiä suoriteryhmittäisestä kustannusvastaavuudesta.

Työ- ja elinkeinoministeriö on todennut, että tällä hetkellä KEHA-keskuksen ei ole mahdollista tehdä ELY-keskusten maksullisen toiminnan kustannuslaskentaa suoritteittain ja että suoritetasolla tehtävä raportointi on mahdollista vasta vuoden 2023 kustannuslaskennassa.

Varsinais-Suomen ELY-keskus esitti lausunnossaan 5 %:n korotusta myös muihin kuin nyt korotettuihin maksuihin. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen mukaan esim. kohtaan ”Vesilain (587/2011) mukaiseen lupaan liittyvän tarkkailusuunnitelman tai sen muutoksen hyväksyminen” pitäisi loogisesti kohdistua sama korotus kuin muihinkin korotettuihin maksuihin.

Pirkanmaan ELY-keskus esitti lausunnossaan, että kohtaa, jossa luvan hakijalta todetaan perittävän käsittelymaksu, jos lupahakemus saapuu muulla tavalla

kuin sähköisesti, ”sähköisesti” termi muutettaisiin muotoon ”sähköisen asioinnin kautta”. Muutos olisi tarpeen, koska sähköinen-termi voi viitata myös sähköpostin käyttöön. Käsittelymaksu olisi tarkoitus periä silloin, kun hakemus saapuu muulla tavalla kuin sähköisen asioinnin kautta (eli maksu perittäisiin myös sähköpostilla saapuneesta hakemuksesta).

Lisäksi Pirkanmaan ELY-keskus esitti, että hakemus luvan voimassaoloajan jatkamisesta tulisi rajata käsittelymaksun ulkopuolelle, koska ELY-keskus ohjeistaa asiakkaitaan hakemaan jatkoaikaa päätöksille nimenomaan sähköpostilla. Tällöin ei olisi asiakkaan kannalta oikein periä käsittelymaksua, kun ohjeistuksena on sähköpostin käyttö.

Pirkanmaan ELY-keskuksen mukaan olisi syytä pohtia vakavasti ympäristö- ja luonnonvarasuoritteiden kiinteiden suoritemaksujen nostamista. Kyseisiä maksuja ei ole Pirkanmaan ELY-keskuksen mukaan nostettu kertaakaan niiden käyttöönoton jälkeen, minkä vuoksi ne eivät vastaa millään tavalla nykyistä kustannustasoa. Pirkanmaan ELY-keskuksen mukaan maksuja tulisi nostaa yleisesti jollakin kertoimella.

Pirkanmaan ELY-keskuksen mukaan maksutaulukkoon tulisi lisätä valvonta, joka perustuu valtioneuvoston asetukseen eräiden jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa (843/2017). Pirkanmaan ELY-keskuksen mukaan valvontaa tehdään määrällisesti paljon.

Lisäksi Pirkanmaan ELY-keskus toteaa kiinnittäneensä toistuvasti huomiota siihen, että luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia ainoastaan luonnonsuojelua edistävään tutkimus- ja opetustoimintaan myönnettynä. Tämän lisäksi olisi tarpeen säätää maksuttomiksi luonnonsuojelua edistäviin kunnostus- ja hoitotoimiin myönnettävät poikkeukset ja luvat. Pirkanmaan ELY-keskuksen mukaan muutoksia tehdään määrällisesti melko vähän, eikä muutoksella olisi todennäköisesti juurikaan taloudellisia vaikutuksia. Kunnostus- ja hoitotoimien tekijöille, jotka eivät tyypillisesti saa tehtävästään korvausta, maksu on kuitenkin korkea, ja voi muodostua esteeksi vapaaehtoisille hoitotoimille.

Asetusmuistiota on täydennetty saatu lausuntopalaute ja erityisesti valtiovarainministeriön sekä osittain Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnoissa esitetty huomioiden. Muut lausunnoissa esiin nostetut ehdotukset vaativat kokonaisuuden tarkastelemista ja tarkempaa selvittämistä, eikä näitä muutosehdotuksia ole mahdollista huomioida tämän asetusvalmistelun yhteydessä. Ehdotettujen muutosten toteuttamiseksi tulisi käynnistää uusi valmistelu ensi vuoden aikana. Vuonna 2022 ELY-keskusten kustannuslaskennassa käyttöön otetun valtion yhteisen kustannuslaskentamallin avulla KEHA-keskuksen on mahdollista tehdä ELY-keskusten maksullisen toiminnan kustannuslaskentaa suoritekohtaisesti vuoden 2023 kustannuslaskennassa.

Ehdotettua asetusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastusyksikössä aiempaan asetukseen verrattujen muutosten vähäisyyden vuoksi. Asetus vastaa sisällöltään pääosin aiemmin voimassa ollutta asetusta. Vähäisiä muutoksia on tehty lähinnä asetuksen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

4 Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan 1.1.2023 ja on voimassa 31.12.2023 asti. Asetuksen voimaan tullessa vireillä olevassa asiassa suoritteesta perittäisiin maksu tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Ennen asetuksen voimaantuloa voitaisiin ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.